

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, M.DCCXI

§. I. Prima ejus argumenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84777](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84777)

N. 175. Hæreticis, de peccatoribus perditis, & male habitatis, qui peccant, licet se peccare, se blasphemare, se in falsâ religione vivere non advertant, non sunt ad rem, quia vel plerumque aliquam advertentiam quasi imperceptibilem habent; vel si nullam habent de blasphemâ ex gr. quam proferunt, habent de omissione diligentia necessaria ad blasphemiam emendationem; atque adeo exempla nō sunt ad rem. Probenit mihi Adversarij Petrum hodie omissione facri peccare, (est enim dies festivus) etiam nullum neque heri, neque per octiduum antèrius, nec hodie scrupulum habeat; ita tamen ut ante mentem sciverit hodie esse audiendum sacrum: si igitur scientia præterita præcepti hodierni non est satis, ut Petrus hodie peccet, quomodo ignorantia vincibilis, quâ ante mensiem Petrus interrogare potuit, an hodie sit audiendum sacrum, & noluit, faciet eundem Petrum hodie reum peccati mortalis, licet sit omnino immemor tum præcepti interrogandi de præcepto facri, tum præcepti de audiendo sacro? Ergo ubi omnis abest advertentia peccati, nullum tunc est peccatum formale, juxta dicta.

Hæc dedi, non quia putem nobis hunc Authorem opponi, immo nobis consentit, dum necessariam vult ad omne peccatum quasi imperceptibilem malitia advertentiam; sed ut omnem scrupulum tergerem, qui forte alicui non perpendenti argumenta occurrere possent.

SECTIO V.

Argumenta P. Elizaldæ.

S. I.

Prima ejus Argumenta.

SUMMARIUM.

Error, & ignorantia culpabilis sancte à Deo vetita, n. 176.

Ait, quod hac sententia, Nemo peccat, quin advertat esse originem scandalorum; & quod Infideles erunt liberi à peccato, n. 177.

Longè plus ille docet, dum ait, ignorantiam vincibilem esse negationem, nos autem privationem advertentia, n. 178. ad 180.

Ad peccandum non est necessaria scientia, vel iudicium de peccato; satis dubium, scrupulus, advertentia peccati: & in hoc errant Adversarij supponentes nos illud docere, num. 179.

Obvium est Adversarijs horrenda adducere; ut sanctissima in Catholicos; cur? n. 180.

Ait per se notum, quod ignoranter peccans, non

Tom. I.

peccet advertenter; & quod dubium sit cum ignorantia, n. 181.

Solvo, num. 182.

Contradictio manifesta; & tandem nobis consentit, quin ait esse omnium T. T. n. 184. ad 188.

Ait, quod si putans se obsequi Deo peccat, multo magis non advertens, n. 185.

Hæretici cum malâ fide credunt, n. 186.

Aliud est, quod ut quis peccet, necesse est, ut cognoscat se peccare; aliud, quod toto, quo peccat, tempore, debeat hoc advertere: illud invenimus, hoc negamus: & Adversarij utrumque confundunt, n. 187. 188.

Hæretici, & mali Catholici, plerumque abutuntur hac voce, nescivi, non potui, & cur Hæretici absolvantur ab excommunicatione? hæc cum sit poena, ut incurraatur, non indiget advertentia, n. 189. ad 191.

Offendo nullam in nostris responsionibus absurditatem, sed totam in casibus prohibito factis, n. 193. 194.

Offendo, quod nostra sententia minus excusat peccata, quam sententia P. Elizaldæ, n. 195. ad 198.

Vivens in concubinato, & pejerans toto anno sine advertentia, quando peccat, n. 197.

In ordine ad conscientiam, utraque opinio pervenit ad doctrinam, quæ est coherenter, n. 198.

Postquam P. Eliz. 2. p. lib. 5. qu. 1. ostendit N. grande malum esse ignorantiam, & erro-

rem, tum respectivè ad hominem illis laborantem, tum ad Deum, tum ad proximum, tum ad communitatem; & ideo qu. 2. ostendit, necesse fuisse, ut ignorantia, & error à Deo prohiberentur, non minus quam fur-

tum, usura, mendacium, & cætera; tandem qu. 4. §. 2. pag. 14. dicit, quod opinio docens neminem peccare, nisi actu advertat, & cognoscat se peccare, ita ut qui ignorat esse peccatum, aut non advertat esse peccatum, non peccet; hæc, inquam, opinio est (inquit) origo plurium scandalorum, atque adeo nobis

Obicit 1. quod suppositâ hac opinione, N. sequitur Infideles excusari à peccato, immo

Fideles idiotas, si à Parocho decepti credant Trinitatis Personas esse tantum duas, aut cum Ario Filium esse Patre minorem: ergo hæc nostra sententia abolenda.

Sed contra 1. quia si nostra sententia, modo à nobis explicata, est scandalosa, & falsa,

longè magis talis est doctrina asserta à P. P. Eliz. nam qu. 3. §. 1. docet ignorantiam vincibilem esse privationem scientiæ debite haberi, ita ut velit, quod ut quis laborat ignorantia vincibili, non satis sit, ut habeat

privatam

privationem cujusque cognitionis debita haberi, sed *privationem scientia*; atque adeo docet, quod non advertens, non considerans, aut obliviscens, non habeat ignorantiam vincibilem; (de hac enim loquitur, ut patet ex verfic. *Hinc patet*) quo posito, ita arguo: Omnis peccans peccato ignorantia vincibilis debet habere privationem scientia debita: sed omnis liberè non advertens, aut non considerans, aut voluntariè obliviscens, non habet privationem scientia debita; nam privatio advertentia non est, ut ipse vult, privatio scientia: ergo omnis talis non peccat peccato ignorantia vincibilis; hoc autem longè plus est, quàm quod nos dicimus: nos enim dicimus illum peccare, dummodo nolit considerare, aut advertere; ipse autem vult tunc tantum peccare, quando non vult *scire*. Hinc benè monui, quod Adversarij, dum negant necessariam ad peccatum actua-
 N. 179. lem advertentiam, intelligunt per advertentiam, iudicium, aut scientiam peccati, quod toto Caelo distat à nobis asserentibus necessariam actualem advertentiam, & per hanc intelligimus apprehensionem, scrupulū, dubitationem de peccato; ergo non mirum si à nobis recedant. Secundo ita arguo: Tunc tantum, juxta Elizal. adest ignorantia vincibilis, quando adest privatio scientia debita: ergo tunc tantum peccatur peccato ignorantia vincibilis, quando quis habet privationem scientia debita: sed cum advertentia ad peccatum, aut cum non advertentia voluntaria peccati adeste potest privatio scientia debita: ergo cum advertentia ad peccatum, aut cum non advertentia voluntaria peccati potest quis non peccare peccato ignorantia vincibilis; quo quid absurdius? Videat modò
 N. 180. Lector quæ doctrina sit magis scandalosa, an nostra asserens peccari peccato ignorantia vincibilis, dummodò quis apprehendat, et si careat scientia debita peccati; an sententia P. Eliz. asserens non peccari peccato ignorantia vincibilis, et si quis advertat ad peccatū, dummodò non habeat privationem scientia debita. Similiter nos dicimus nullum peccare, nisi actu advertat; peccare tamen, si nolit advertere: econtra P. Elizal. dicit ignorantiam vincibilem esse privationem scientia, & negat esse privationem advertentia debita. In formā respondeo, quod cum P. Elizal. saepe dicat, nil prudentius respectu
 P. Eliz. idiote, quàm fidere viro prudenti, eo ipso sequitur, quod idiota fidens in hoc casu suo Parocho, quem putat invincibiliter doctum, excusabitur à peccato infidelitatis. Addo meam doctrinam, quod nemo peccat, nisi aliquo modo cognoscat se peccare, esse mihi,

& plerisque certam; an autem in casibus particularibus, quos P. Eliz. & Contrarij trahunt, ut nostram doctrinam scandalosam reddant, (quod ipsum præfatur à Janfenistis, ut doctrinam Catholicam de ignorantia invincibili excusante à peccato invisam faciant) an, inquam, in casibus particularibus, quos trahunt, detur ullus scrupulus, aut advertentia peccati, aut horribiliora peccata sine ullo malitia scrupulo, & advertentia forberi possint, non est nostri instituti; quapropter scandalum oriatur ex hypothetico casu, quem Contrarij trahunt, non ex nostra doctrina.

Objicit 2. lib. 5. qu. 5. §. 3. mihi pag. 22. N. Peccatur per ignorantiam, & ex ignorantia, 181. si ipsa ignorantia sit peccatum, si tantum causa peccati: sed qui scit, cognoscit, & advertit se peccare, non peccat per ignorantiam, & ex ignorantia: ergo peccatur, quin sciatur, & advertatur peccari. Maior est de fide. Minor est evidens, & præterea declaratur: Peccare per ignorantiam, & ex ignorantia, est ignoranter, & nesciendo peccare; peccare verò cognoscendo, & advertendo peccatum, est scienter, & advertenter peccare: sed est per se notum, quod peccare advertenter, & scienter opponitur cum peccare ignoranter, & nesciendo: ergo peccare per ignorantiam, & ex ignorantia pugnat cum peccare cognoscendo, & advertendo peccatum: ergo peccatur, quin cognoscatur, & advertatur peccari. Sed contra 1. quia hoc argumentum ad evidentiam solvi *scit. 3. §. 1. ad 2.* Contra 2. quia N. totum argumentum militat directè contra
 N. 182. Elizal. vult enim peccatum ignorantia esse privationem scientia debita haberi: modò quæro, vel cum privatione scientia debita haberi stat advertentia ad peccatum, vel non? si stat, ergo peccatur ignoranter simul, & advertenter; si non stat, ergo male definit ignorantiam vincibilem, quod sit privatio scientia, sed definire debet, quod sit privatio omnis advertentia debita haberi. Contra 3. N. quia idem Elizal. §. 3. *vers. Dices pag. 25.* 183. asserit dubitationem coherere cum ignorantia, dubitatio autem licet sit suspensio omnis iudicii, non tamen omnis cognitionis, immò aliquam præsupponit: ergo si dubitatio stat cum ignorantia, advertentia stat cum ignorantia.

Contra 4. quia ipse Elizal. qu. 5. §. 1. N. pag. 20. ait: *Concors est omnium T. T. sententia* 184. *ad omne peccatum, & sic etiam ad peccatum ignorantia, & ex ignorantia prærequiri aliquam aliquando demum cognitionem, & cogitationem actualem malitia, vel in se, vel in alio, in particulari,*

culari, vel in universali, quod satis diserte quaest. precedenti §. 2. S. Thomas declarabat. Ratio concludens est: quia omne peccatum est voluntarium; sed omne voluntarium est praecognitum; ergo &c. Non autem praecise requiritur scientiam, aut cognitionem certam, aut assensum, sed saltem habitationem, vel scrupulum. Haec ad verbum P. Elizal. Modò rogo benignum Lectorem ut oculos in haec intendat. Primò, quòd nostra sententia dicitur ab Eliz. *concoris* T.T. Secundo, ut haec duo combinet, ad omne peccatum etiam ignorantia praerequiratur actualis aliqua cognitio malitiae: peccatur, quin advertatur peccari; & tamen utrumque docet P. Eliz. quae sunt manifestè contradictoria. Si igitur omnes T.T. docent ad omne peccatum etiam ignorantia praerequiri actualem aliquam cognitionem malitiae, non autem solam potentiam cognoscendi, quòd noto propter M. Elbeque; (licet inter se, ut dixi, potius de voce discrepent, an ea actualis cognitio malitiae debeat esse in particulari de malitia operis particularis, quo per ignorantiam peccatur, an satis sit actualis cogitatio malitiae in alio, an in universali) quà ratione P. Eliz. dicit peccari, quin advertamus peccare, cum h. c. propositio opponatur contradictione huic omnium T.T. opinioni: non peccatur, quin advertatur peccari. Rursus quo iure paginas auctoritatis fatigat? quae si sunt ad rem, sunt contra omnes T.T. vel si sunt iuxta mentem omnium T.T. non sunt ad rem, immò sunt contra P. Elizal.

N. Obijcit 3. qu. 6. & 7. hoc argumentum, quòd §. 3. pag. 31. vocat insolubile: Omnis Haereticus peccat putans obsequiū praestare Deo; ergo multo magis peccari potest sine actuali advertentia peccati. Antecedens probatur; quia Haereticus dum assentitur suo errori, assentitur ei objecto, ut vero, & quidem, ut Deo obsequium praestet. Respondeo vel sermonem esse de Haeretico invincibiliter ignorante oppositum; hoc autem non est ad rem, nam non peccat, dum invincibiliter putat se credere Deo; hic autem loquimur de ignorantia vincibili: vel sermo est de Haeretico vincibiliter ignorante; iste autem ex malà fide putat se credere, & obsequi Deo, immò eò ipso dubitat, & cognoscit se teneri ad ulteriorem diligentiam, quam tamen respuit; & ideo peccat tum peccato negligentiae, & ignorantiae vincibilis, tum peccato haereticis ad eam frequenti.

N. Omitto alia argumenta, in quibus P. Eliz. qu. 6. totus est, ut probet adulterantem, & furantem non advertere actu ad peccatum, adeoque peccare sine actuali advertentia peccati. Sed contra; quia, ut supra dixi, nullus

Tom.I.

docet, quòd quis toto tempore, quo peccat, habere debeat advertentiam ad peccatum: si enim ut quis bene operetur, non est necesse, ut toto tempore, quo ex. gr. orat, actu advertat se orare, & agere opus bonum; multò minùs necesse erit, ut quis malè operetur, quòd actualiter cogitet toto tempore, quo malè operatur, se peccare, & in hoc hallucinatur P. Eliz. Nos cum omnibus T.T. immò ipso Elizal. docemus, peccari non posse sine pravià actuali cogitatione, aut scrupulo peccati, & cum ipsidem negamus eam debere semper durare; quomodo ergo hoc nobis obijcit, immò quo jure infert, quòd quia adulter, dum adulteratur, non cogitat se peccare, peccari posse sine actuali advertentia peccati? nam adulter, saltem priùs, dum adulterio se accingit, advertit se peccare, & hoc satis est ad veritatem Catholicam, & omnium T.T. Addo quòd si P. Elizal. putat se ex penù SS. N. PP. & omnium T.T. doctrinam suam habuisse, dum docet ad omne peccatum etiam ignorantia praerequiri actualem aliquam peccati cogitationem, eò ipso ne, dum docet peccari sine actuali cognitione peccati, ne, inquam, doctrinam Catholicam retractare videatur, debere ab hac propositione omnino opposita primè prorsus abstinuisse, vel aliter eam exposuisse dicendo, quòd actualis ea cogitatio praerequisita ex consensu omnium T.T. ad omne peccatum non est necesse, ut continuetur toto tempore, quo peccatur; & dixisset verum: dicere autem, *peccatur absque eo quòd advertatur peccari*, est omnino oppositum huic, *non peccatur sine pravià actuali advertentia peccati*, quam ipse, & omnes T.T. sustinent: ergo ne contradictoria dicat, aut saltem non bene loquatur, satias fuisset ab ea propositione abstinere, aut saltem eam moderari.

Obijcit 4. qu. 8. Si nostra regula, non sci- N. vi, non putavi esse peccatum, est vera, & ex- 189. cusat à peccato, sequitur, quòd qui non ex- P. Eliz. stimat se falli credendo errorem contra fidem, non peccabit, adeoque nullus Haereticus ab excommunicatione absolvendus erit, dum ad Ecclesiae sinum accurrit, si excommunicationem ignoravit; & tamen oppositum ab Ecclesia practicitur: ergo falsa est nostra regula supponens omnem eam ignorantiam esse invincibilem, quoties actu non advertitur peccari. Sed contra; quia tam certa est nostra regula, quam certa est allegata omnium T.T. doctrina praerequirentium ad omne peccatum etiam ignorantia actualem cogitationem peccati ignorantiae: ergo si ex mente omnium T.T. ut dixi ex eodem P. Elizal. 2. p. pag. 20. cujus verba dedi in 2. object. omnis ignorantia

X ij vinci-

vincibilis, & peccaminosa præsupponit necessario actuale peccati advertentiam; sequitur quod omnis ignorantia non præsupponens actuale peccati cognitionem erit invincibilis. In forma dico, quod si aliquis nullo modo scivit, nec ullum scrupulum habuit de comparanda sibi ejus objecti ignoti notitia, & tale objectum exequatur, nullo modo peccare. Attamen verum est plerumque facile in hoc mentiri, ut patet appositissimo exemplo: quid evidentius quam furem, aut injuste aliena bona retinentem teneri ad restitutionem? quotus tamen quisque est, qui restituat? cur autem, nisi quia familiari sibi voce adulantur, *non possum*, quæ tamen plerumque est mendacium? Sanè sicut respondens *non possum*, si revera possit, ut plerumque potest, non est securus in conscientia, ita nec illi, qui in æternæ salutis negotio desides sunt, ut sunt plerumque Catholici, & multò magis Hæretici, quibus sæpe pro fide amplectenda, cætera bona posthabere necesse est; quod si sæpe respondeant, non scivi, non cognovi peccatum esse, non adverti me tali lege obligari, plerumque mentiuntur, atque adeo, quia ea nescientia est voluntaria, quatenus mixta conscientie incitanti ad interrogandum, & interrogare negligunt, ideo ea est peccatum. De cætero si nec in generali, nec particulari ullam peccati advertentiam habuere, est concursus omnium T. T. opinio eos non peccare. Quod additur de excommunicatione, non est ad rem; nam poena non pendet ab advertentia, culpa autem pendet: ergo excommunicatio potest sine advertentia incurrere, non potest peccatum. Addo Ecclesiam sapienter se gerere, dum poenas taxat pro foro exteriori, cum hominis interiora non videat, & posset quilibet Hæreticus excusare se, allegando invincibilem nostræ fidei ignorantiam, quæ licet in aliquo dari possit, ea tamen non datur in plerisque. Addo etiam, quod P. Eliz. decipitur, dum veram doctrinam casibus falsis applicat, & ex eorum falsitate infert falsitatem doctrinæ generalis, quæ tamen oritur à falsâ applicatione: quomodo si quis diceret, quod doctrina generalis liberans omnes gravi infirmitate laborantes à lege jejuniij, sit falsa, quia medicus aliquis ab eâ lege liberavit hominem modicâ tussi laborantem: nam regula est legitima; applicatio est spuria.

N. 193. Dices: Si ad peccatum requiritur advertentia, sequitur Confessarium, qui conscius suæ ignorantie initio anni proposuit non studere necessarijs ad rectam Sacramentorum ministrationem, sequitur, inquam, si mensi posteriorum decursu non advertat suam impe-

ritiam, & studendi obligationem, & Sacramenta quocumque modo ministret, non peccaturum. Similiter concubinarium actu libidinis ferventem non peccaturum, si non advertens delectetur in objecto turpi. Idem dicendo de iracundo, de perjuro, si malum imprecetur, si pejeret, & non advertat: ergo ad peccatum non requiritur advertentia. Sed contra; quia hoc ab Eliz. est solvendum, cum sustineat cum omnibus T. T. licet deinde argumentorū vi abreptus sibi contradicat; sustineat, inquam, ad omne peccatum præviam aliquam cogitationem requiri: dicere autem, quod peccari potest sine prævia peccati cogitatione, non est argumentum solvere, sed cedere, & deferere doctrinam communem, quam asseruerat. Dico igitur quod casus, ut in argumento allegantur, sunt plerumque modo operandi humano impossibiles: quis enim mihi suadeat Parochū toto anno, primo die, vel mense excepto, ne levem quidem scrupulum habuisse de suâ imperitiâ, de studendi obligatione, de prævia Sacramentorum ministratione? Idem dico de concubinario, perjurō, & similibus; atque adeo nil mirum erit, si casui moraliter impossibili respondeam cum communi T. T. nimis benignè dicendo, Parochum primo tantum mense, quo advertit, peccasse. Quod si responsionem accuses, accusabo ego casum: si enim tu supponis omnino gratis nullam omnino toto anni decursu bonam inspirationem excitantem ad studendum, & ad meliorem vitæ frugem revertendum, Parochum habuisse, & non nisi primo mense advertisse, ita & ego dico, non nisi primo mense peccasse; talis enim casus, qui supponit Spiritum S. & bonum Angelū toto anni decursu otiosum, Dæmonem autem toto anni decursu summè vigilem, tali responsione dignus est. Quod si finxeris casum, ut de more accidit, quatenus Deus, & Angeli tutores diligentissimi, & liberalissimi sunt in largitione gratiæ sufficientis, in peccatoribus monendis, in excitandis, in proponendis proprijs cuicumque obligationibus, præter exteriora exempla, quibus ad arctam salutis viam monentur, tum dico Parochum toties peccasse, quoties simili Synderesi, quæ frequentissima est, laboravit.

Ut autem prorsus enervem similia popularia argumenta, videamus, quid dicat P. Elizal. & quid nos; & sapiens Lector judicabit, an nostra doctrina excuset peccata, an potius opposita. Dicit P. Elizald. Parochum semper peccare, licet non advertat toties, quoties malè Sacramenta ministrat, ita ut semper peccet novo peccato; si enim hoc non dicat, non recedit à nobis. Dicimus nos Paro-

Parochum toties peccare, quoties advertit, ita ut iufficiat actualis advertentia in confuso, & se ad plura teneri, ut suum munus scienter obeat: adeoque si ab initio anni advertat se millies ministraturum Sacramenta, dicimus cum ab initio anni millies peccasse; nam voluntas habetur pro facto: rursus dicimus in sequenti Sacramentorum ministratura, si nullatenus in posterum advertat (quod tamen est moraliter impossibile) se peccare, non quidem peccato novo, sed antiquum peccatum completurum. Quæro modo, uter magis excuset peccata, an P. Eliz. an nos? Ego volo Parochum peccasse millies ab initio anni, immò toties quoties ministraturus erit per annum Sacramenta, dummodò hoc confusè præviderit: rursus per voluntatem non sciendi, quæ sui muneris sunt, volo toties ab initio anni peccasse, quoties per annum munus suum obiturus non est, dummodò hoc confusè præviderit. Econtra P. Elizal. dicit, quòd Parochus ab initio anni toties tantum peccavit, quoties Sacramenta cum advertentiâ ad sui muneris ignorantiam ministravit: rursus toties per decursum anni peccavit, quoties ea ignorans ministravit, & sine advertentiâ quòd peccaret. Ecce si equo iudicio locus sit, plurium peccatorum reum facit Parochum nostra sententia, quia si Parochus primo anni mense obiret, immò si Doctoribus, & libris, quibus anni decursu uti posset, ut calleret, quæ sui instituti sunt, decurrente anno privaretur, adhuc juxta nos reus esset mille Sacramentorum illicitè, aut invalidè ministrandorum, quia voluntas habetur pro facto: eo modo, quo qui projicit Breviarium prævidens se millies non recitaturum, reus est mille peccatorum. Econtra juxta P. Eliz. Parochus primo mense non est reus mille sacrilegiorum, sed eorum tantum, quæ tunc contraxit: ergo si primum mensem consideremus, tantum abest, ut nostra sententia excuset, quin facit Parochum reum longè plurium peccatorum, quorum non facit sententia P. Elizal. Quòd si annum cum anno comparemus, æqualium peccatorum reum facit Parochum nostra sententia, ac sententia P. Eliz. dicimus enim Parochum toties peccasse, quot confusè prævidit Sacramenta illicitè ministraturum, cum hac differentiâ, quòd ea omnia contraxit primo mense, quo confusè advertit, etsi sequètibz mensibus nihil omnino advertat, non peccaturum novo peccato formali, sed tantum expleturum formale antiquum. At P. Eliz. negat contraxisse omnia primo mense, sed vult toties novo peccato peccare, etsi non advertat, quoties

Tom. I.

ministrat Sacramentum. Hæc rectè intellecta evacuant, & moderantur zelum P. Eliz. contra nos.

Hoc idem evenit in projiciente Breviarium, qui si prævideat se pluries non recitaturum, dico eo instanti contrahere peccatum æquivalens omnibus omissionibus Officij futuris; & in ordine ad conscientiam perinde est, siue dicatur, quòd quotidie novum peccatū contrahat, siue dicatur, quòd quotidie novum peccatum non contrahat, sed omnia projectionis instanti cōtraxisse. Dixi, in ordine ad conscientiam, non tamen in ordine ad doctrinam; nostra enim sententia communissima est, & præterea Jansenismo ex toto opposita, sententia autem contraria nec est communis, nec saltem, modestæ memor, ita opposita. Idem dico de alijs casibus, si res penetratur; perinde enim est ad conscientiam, & multitudinem peccatorū, siue cum P. Eliz. dicatur perjurum toties peccare, quoties pejerat, licet non advertat; siue nobiscum dicatur, perjurum, dum non advertit, non peccare novo peccato formali, peccasse tamen tum peccato omissionis diligentia ad emendationem perjuriorū requisita, tum patrando peccatum perjurij, & negligentia æquivalens omnibus negligentijs, & perjurijs proferendis. Idem de concubinario, qui prævidens se in objecto turpi delectaturum, nisi sibi præsens sit, peccavit tum contra castitatem, quam prævidit violaturum, tum contra obligationem sciendi, & utendi remedijs ab Asceticis contra tale vitium præscribi solitis. Nulla igitur in nostra sententiâ peccatorum excusatio, nam tot admittimus in non advertente, quot Eliz. & summa nostræ doctrinæ coherencia; tuemur enim non peccari peccato formali novo sine novâ advertentiâ saltem in confuso; quâ coherentiâ caret doctrina Eliz. qui tuetur ad omne peccatum prærequiri aliquam aliquando cogitationem, & hanc esse omnium T. T. mentem; & simul tuetur peccari novo peccato formali, quin actu advertatur, adeoque negat requiri actualem advertentiam etiam confusam peccati ad peccandum, quæ non tantum incoheretia, sed contradictoria sunt.

§. II.

Argumentum ex dictamine conscientia vincibiliter erroneo.

S U M M A R I U M.

Plures D.D. volunt esse de fide, quòd parère te-neamur conscientia vincibiliter erronea, 199.

Arguitur fuscè, quòd vincibilis falsa nullam inclu-dat peccati cognitionem, & tamen eam sequens

X iij

peccat,